

Kapittel 1: Perspektiver og ideologier			
<p>Kjerneelementer</p> <ul style="list-style-type: none"> • undring og utforskning • samfunnskritisk tenking og sammenhenger • demokratiforståelse og deltakelse <p>Tverrfaglige tema</p> <ul style="list-style-type: none"> • demokrati og medborgerskap 			
Anbefalt tidsbruk	Kompetansemål	Forslag til vurdering	Arbeidsmetoder
2 uker	<ul style="list-style-type: none"> • bruke samfunnsfaglige metoder og digitale ressurser i egne undersøkelser, presentere funn ved bruk av digitale verktøy og drøfte hvor gyldige og relevante funnene er • vurdere på hvilke måter ulike kilder gir informasjon om et samfunnsfaglig tema, og reflektere over hvordan algoritmer, ensrettede kilder eller mangel på kilder kan prege forståelsen vår • drøfte hvordan framstillinger av fortiden, hendelser og grupper har påvirket og påvirker holdningene og handlingene til folk • reflektere over hvordan mennesker har kjempet og kjemper for endringer i samfunnet og samtidig har vært og er påvirket av geografiske forhold og historisk kontekst • reflektere over hvilke aktører som har makt i samfunnet i dag, og hvordan disse begrunner standpunktene sine 	<p>Egenvurdering: Kapitteloppgaver</p>	

Kapittel 2: Å klare seg selv i samfunnet			
<p>Kjerneelementer</p> <ul style="list-style-type: none"> • undring og utforsking • identitetsutvikling og fellesskap • bærekraftige samfunn • samfunnskritisk tenking og sammenhenger <p>Tverrfaglige tema</p> <ul style="list-style-type: none"> • folkehelse og livsmestring • demokrati og medborgerskap • bærekraftig utvikling 			
Anbefalt tidsbruk	Kompetansemål	Forslag til vurdering	Arbeidsmetoder
4 uker	<ul style="list-style-type: none"> • vurdere hvordan arbeid, inntekt og forbruk kan påvirke personlig økonomi, levestandard og livskvalitet • beskrive sentrale lover, regler og normer og drøfte hvilke konsekvenser brudd på disse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt 	<p>Underveisvurdering/egenvurdering: Still et spørsmål (vedlegg 1)</p> <p>Presentasjon: Oppgaver til «Lov og rett», oppgave 3 og 4 Utforsk, oppdrag 3</p> <p>Diskusjon i klassen: Utforsk, oppdrag 2</p> <p>Rollespill: 2</p> <p>Fagsamtale: Kapitteloppgave 2 og 3</p> <p>Begrepsforståelse Arbeid med ulike begreper og forståelsen av disse</p>	<p>Samarbeid med andre fag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matematikk: Oppgaver til «Arbeid og penger», oppgave 1 og 2 • Norsk og utdanningsvalg: Oppgaver til «Arbeid og penger», oppgave 4 <p>Tverrfaglige temaer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folkehelse og livsmestring: Magasinoppslaget «Kan du ta ansvar for deg selv?» • Alle oppgaver til «Arbeid og penger» • Bærekraftig utvikling: Utforsk, alle oppdrag

Kapittel 3: Verdens første verdenskrig			
<p>Kjerneelementer</p> <ul style="list-style-type: none"> • undring og utforsking • samfunnskritisk tenking og sammenhenger • demokratiforståelse og deltakelse <p>Tverrfaglige tema</p> <ul style="list-style-type: none"> • demokrati og medborgerskap 			
Anbefalt tidsbruk	Kompetansemål	Forslag til vurdering	Arbeidsmetoder
4 uker	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over hvordan mennesker har kjempet og kjemper for endringer i samfunnet og samtidig har vært og er påvirket av geografiske forhold og historisk kontekst • redegjøre for årsaker til og konsekvenser av sentrale historiske og nåtidige konflikter og reflektere over om endringer av noen forutsetninger kunne ha hindret konfliktene • utforske og beskrive hvordan menneske- og urfolksrettigheter og andre internasjonale avtaler og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til mennesker, likestilling og likeverd 	<p>Undervisvurdering/egenvurdering</p> <p>Presentasjon: Oppgaver til «Hvorfor ble det krig i 1914», oppgave 3 Kapitteloppgave 4 Oppgaver til «Et urolig Europa vakler videre», oppgave 3</p> <p>Innlevering (film): Oppgaver til «Hvorfor ble det krig i 1914», oppgave 1 Oppgaver til «Et urolig Europa vakler videre», oppgave 3</p> <p>Innlevering (fagtekster): Oppgaver til «Hvorfor ble det krig i 1914?», oppgave 4 Kapitteloppgave 2</p>	<p>Verktøykassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å skrive saktekster i samfunnsfag • Å oppgi kilder • Årsaker og virkninger <p>Samarbeid med andre fag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norsk: Oppgaver til «Et urolig Europa vakler videre», oppgave 1. Brevet kan skrives på sidemål. <p>Arbeid med kilder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppgaver til «Hvorfor ble det krig i 1914?», oppgave 3 • Oppgaver til «Et urolig Europa vakler videre», oppgave 1. Elevene kan bruke historiske kilder når de løser oppgaven. • Oppgaver til «Et urolig Europa vakler videre», oppgave 4 • Utforsk, oppdrag 1 og 4 (bilder som kilde)

Kapittel 6: En verden av samarbeid			
<p>Kjerneelementer</p> <ul style="list-style-type: none"> • undring og utforsking • samfunnskritisk tenking og sammenhenger • demokratiforståelse og deltakelse • bærekraftige samfunn • identitetsutvikling og fellesskap <p>Tverrfaglige tema</p> <ul style="list-style-type: none"> • demokrati og medborgerskap 			
Anbefalt tidsbruk	Kompetansemål	Forslag til vurdering	Arbeidsmetoder
4 uker	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over hvordan mennesker har kjempet og kjemper for endringer i samfunnet og samtidig har vært og er påvirket av geografiske forhold og historisk kontekst • redegjøre for årsaker til og konsekvenser av sentrale historiske og nåtidige konflikter og reflektere over om endringer av noen forutsetninger kunne ha hindret konfliktene • redegjøre for årsaker til og konsekvenser av terrorhandlinger og folkemord, som holocaust, og reflektere over hvordan ekstreme holdninger og ekstreme handlinger kan forebygges • utforske og beskrive hvordan menneske- og urfolksrettigheter og andre internasjonale avtaler og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til mennesker, likestilling og likeverd • reflektere over hvilke aktører som har makt i samfunnet i dag, og hvordan disse begrunner standpunktene sine • beskrive sentrale lover, regler og normer og drøfte hvilke konsekvenser brudd på disse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt 	<p>Egenvurdering: Logg (vedlegg 1) Still et spørsmål (vedlegg 1)</p> <p>Diskusjon i klassen: Oppgaver til «Hvorfor samarbeider vi?», oppgave 2</p> <p>Innlevering: Oppgaver til «De store organisasjonene», oppgave 1</p> <p>Presentasjon: Oppgaver til «Hvordan samarbeider land?», oppgave 4</p>	<p>Verktøykassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Å skrive saktekster i samfunnsfag • Å oppgi kilder <p>Samarbeid med andre fag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Norsk og andre språk: Å skrive søknad: Oppgaver til «De store organisasjonene», oppgave 1 • Skrive og framføre tale: Utforsk, oppdrag 3 eller kapitelloppgave 3

Halvårsplan for samfunnsfag 9.trinn - skoleåret 2024-2025

Faglærer: Hanne Lene Ersvik

VEDLEGG 1: Forslag til egenvurdering og undervisvurdering

METODE	FORKLARING
Kapitteloppgave 1	La elevene gjøre kapitteloppgave 1 etter arbeidet med et kapittel. Oppgaven kan leveres inn og vurderes av lærer.
EXIT	Denne aktiviteten gjennomføres etter en time. Alle skriver på en lapp hva de lærte i løpet av økta. Lappen leveres til lærer etter timen.
Still et spørsmål	Alle elever skriver et spørsmål de har til det de nettopp har lært. Lærer blander spørsmålene og deler ut til elevene. Elevene kan få i lekse å finne svar på spørsmålet. Mini-presentasjon neste time/økt.
Logg	Elevene skriver en kort logg fra timen med følgende punkter: <ul style="list-style-type: none">• Dette synes jeg var spennende• Dette synes jeg var vanskelig• Spørsmål til læreren
Begrepssky	Lag ordsky av begreper elevene kan godt eller må jobbe mer med: <ul style="list-style-type: none">• Dette begrepet kan jeg godt• Dette begrepet må jeg jobbe mer med <p>(Menti, Kahoot, Learnlab og Wordle kan brukes til å lage digitale ordskyer med elevene.)</p>